

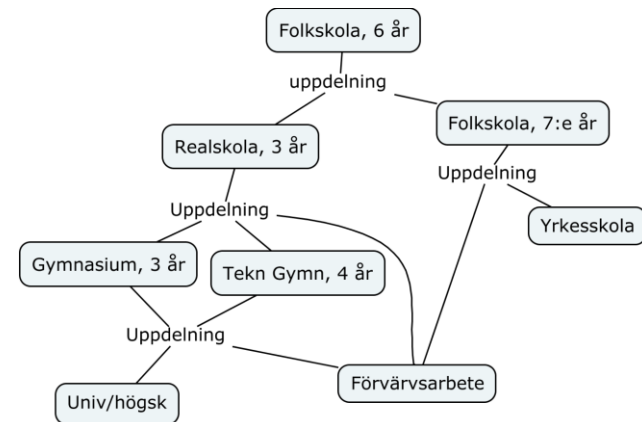
Svenska skolan

Sveriges guldålder slutade, om man är industrialist, år 1965, eller 1975, om man är konsument. Vid denna tid gav arbetsgivarföreningen efter för LOs ohemula lönekrav som snabbt ledde till stagflation. Under denna tidsepok hände också något annat, minst lika viktigt.

Det gamla skolsystemet med folkskola, realskola, gymnasium, och högskola/universitet ersattes med grundskola, gymnasieskola, etc, i hela landet. Den sista realexamen ägde rum 1966 och den sista studentexamen 1968. Därefter har ingen "tagit studenten" eller "tagit realen" i Sverige.

Skiktning efter studiebegåvning

Den gamla skolan, efter tyskt mönster, innebar uppdelning av elever efter studiebegåvning och motivation, figur 1.

Figur 1. Den gamla skolan, efter tyskt mönster

Dessutom fanns möjligheter att läsa på Hermods och andra korrespondensutbildningar för att därigenom kunna gå tex från yrkesskola till högskola och till sist teknologie doktor (jag känner två sådana exempel).

Figur 2. Den nya skolan efter östtyskt mönster (och USA)

I realskolan rådde studiero. Vilket gynnade alla med ADHD, Aspberger, etc. Det spelade ingen roll vem man var, bara vad man presterade. Förnuftet var satt i högsätet, även om konsterna inte glömdes bort (vi hade musik, teckning, etc).

Lärarna var adjunkter eller lektorer. De hade alla främst en akademisk utbildning/examen. Få om ens någon hade gått på lärarhögskola. Upplysningstidens bildningsideal stod i centrum. Och betyg fick vi, redan från åk 2 i folkskolan, figur 3.

Figur 3. Betyg redan i åk 2 i folkskolan

I den gamla skolan räknades betygen i matematik och fysik dubbelt när man sökte till teknisk högskola. Efter gymnasie-reformen, i det nya gymnasiet, var betygen i gymnastik och musik lika mycket värda som matematikbetyget, när man sökte till teknisk eller medicinsk fakultet. Till och med arbetslivserfarenhet gav poäng.

Nivelleringens princip

Nuvarande svenska skolan vilar på en felaktig ideologisk övertygelse om "the blank slate", tabula rasa, att alla föds lika, som oskrivna blad på vilka samhället skriver in en personlighet. Man tror fullt och fast att allt beror på vad som händer individen. Betydelse av arv och inre drivkrafter förnekas. Det är lysenkoism tillämpad på skolan. Alla är offer och därför föremål för överhetens omsorger. Så fullständigt olik den gamla skolan, där varje elev avkrävdes ett ansvar för sina studier.

Eftersom alla är lika, så skall klasser hållas samman i nio år. Visserligen är några mer försikkomna, de kan ju ha turen att komma från ett "studievant hem", och förutsätts då hjälpa fram långsammare kamrater. Ingen får nämligen springa i förväg. Begåvning existerar, men bara i sport, musik, och bild.

Utbildning och skolplikt

Vi har skolplikt helt enkelt för att det krävs en viss minsta utbildning (och förstånd) för att kunna fungera i vårt samhälle. Skolplikt innebär en plikt, ett tvång, att sända sitt barn till skolan och att som barn delta i undervisningen.

Men det är mer än så: Alla människor i Sverige lever med en standard skyhögt över vad som är möjligt om vi skulle leva endast av muskelarbete och enkel traderad kunskap. Vi njuter frukterna av djärva entreprenörers ansträngningar och skickliga ingenjörers arbete, som inte vore möjligt utan djupa kunskaper i teknologi och dess stödvetenskaper.

Vårt välstånd beror ytterst av hur väl vi tillvaratar och utvecklar människors begåvning, längtan och ambitioner. Utan all ingenjörskunskap skulle 499 av 500 dö.

Allt hänger på vår industris förmåga att utveckla, tillverka, och sälja nya attraktiva produkter. För det behövs välutbildade medborgare och att utbildningssystemet inte bara tryggar en viss lägstanivå, utan också identifierar och utvecklar den främsta eliten. Vårt skolsystem är en fråga om liv eller död för nationen såväl som för enskilda.

Åtgärder

Jämfört med skolan för 50-60 år sedan, är dagens svenska skola usel. Vad kan man då göra åt saken?

Från "change management" vet man att vissa fel/problem drar med sig andra i en kaskad av problem. Det gäller att finna grundorsaker och vidta motåtgärder som har kaskad-effekt.

1. Belöna rätt beteende och bestraffa felaktigt beteende. Redan de kinesiska klassikerna beskrev för två-tretusen år sedan att allt hänger på en strikt och rättvis belöning och bestraffning. Rätt beteende belönas. Om det inte finns något rätt beteende så straffar man fram ett sådant. För att därefter belöna det. Det får inte finnas någon som helst tvekan om vem som bestämmer i skolan.

2. Föräldrars ansvar och skyldigheter. Föräldrarna måste upplysas om sitt ansvar och sina förpliktelser. Det är målsmans ansvar att barnet kommer i tid till skolan med rätt utrustning, gör sina läxor, etc. Kanske en kurskväll för föräldrar när deras barn börjar skolan vore ett sätt, eller ett "kontrakt" i form av en signerad informationsskrift.

3. Skiktning efter fallenhet och intresse. Genom att dela upp eleverna får man mer homogena grupper och därför mindre stress. Med fler olika inriktningar kommer fler att få känna sig duktiga och färre kommer att känna sig otillräckliga.

Man måste också möjliggöra tidiga avgångar. För somliga elever passar det bättre med en tidig yrkesinriktad utbildning med praktikplatser i samarbete mellan skola och näringsliv.

4. Läs-kunnighet. Det krävs läsning av minst 60 böcker för att man skall behärska läsandeprocessen. Vikten av att kunna läsa och förstå en argumentation, att genomskåda vilseledningsförsök, att skilja på åsikter och fakta, etc, är fundamentalt för en fungerande demokrati.

Läsförståelse är en förutsättning för att kunna tillägna sig boklig kunskap. Läsandet är också viktigt för att man skall kunna utveckla ett behagfullt skriftspråk. Inget annat kan utveckla språket hos en människa såsom läsandet av mycket skönlitteratur.

I ett forskningsprojekt som syftade till att höja skolbarns studieresultat fann man att det som verkligen fungerade var att betala barnen pengar för att läsa böcker. Läsförståelsen ökade, vilket påverkade inläringen i andra ämnen, som gav bättre provresultat och högre betyg. Att betala eleverna pengar för varje bok de läst, var ett billigt sätt att höja barnens studieresultat och trivsel.

5. Organisation. Grundskolan och gymnasiet lider av dåligt huvudmannaskap, dåliga chefer (rektorer som inte klarar sin uppgift) och frånvaron av en fungerande kontrollapparat. Skolöverstyrelsen är helt enkelt inkompetent. På högre nivåer, universitet och högskolor, har administratörerna som inget begriper av vad högre utbildning syftar till, tagit makten från professorer och universitetslektorer. Ett politiskt styrt tjänstemannavälde, skulle man kunna säga.

Några första konkreta åtgärder är att:

1. Förstatliga skolan
2. Förbjud religiösa friskolor
3. Skolledare måste ges maktmedel:
  - o Till exempel kan bidrag till familjen kopplas till elevens uppförande
4. Inför betyg:
  - o i ordning och uppförande, från 1:a klass
  - o i läsåmnen från och med 2:a klass
  - o anmärkning & hemanmärkning